

НАУКОВО ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

Бойко В'ячеслав Петрович

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
МІСЦЕВИХ СУДІВ**

Монографія

Київ
2018

УДК 342.565(477)
Б 77

Рекомендовано до друку Вченою радою
Науково-дослідного інституту публічного права
(протокол № 2 від 28.02.2018 р.)

Автор:

Бойко В'ячеслав Петрович, кандидат юридичних наук,
докторант Науково-дослідного інституту публічного права

Рецензенти:

Курило Володимир Іванович, доктор юридичних наук,
професор, академік АН ВО України, завідувач кафедри адміністративного та фінансового права Національного університету біоресурсів і природокористування України

Соболь Євген Юрійович, доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри державно-правових дисциплін та адміністративного права Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Бойко В. П.

Б 77 Адміністративно-правове забезпечення діяльності місцевих судів: монографія. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 224 с.

ISBN 978-966-916-597-8

У монографії проведено комплексний аналіз адміністративно-правового забезпечення діяльності місцевих судів. Сформульовано нові теоретичні положення, щодо адміністративно-правового регулювання діяльності місцевих загальних судів, з'ясовано вплив норм адміністративного права на суспільні відносини у сфері діяльності місцевих суддів який здійснюється через певні адміністративні інструменти, обґрунтовано відповідні висновки, рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства України в зазначеній сфері.

Призначається для широкого кола читачів: для суддів, посадових осіб апарату суддів, членів Вищої ради правосуддя, учених, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, а також для всіх хто цікавиться даною проблематикою

УДК 342.565(477)

ISBN 978-966-916-597-8

© Бойко В'ячеслав Петрович, 2018
© Науково-дослідний інститут публічного права, 2018

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
------------------------	----------

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВИХ СУДІВ	9
--	----------

1.1. Поняття та зміст адміністративно-правового забезпечення діяльності місцевих судів	9
1.2. Нормативне регулювання адміністративно-правового забезпечення діяльності місцевих судів	29
1.3. Принципи адміністративно-правового забезпечення діяльності місцевих судів	48
Висновки до розділу 1	67

РОЗДІЛ 2

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВИХ СУДІВ	74
--	-----------

2.1. Поняття та зміст кадрового забезпечення діяльності місцевих судів	74
2.2. Роль і місце Державної судової адміністрації України в забезпеченні діяльності місцевих судів	93
2.3. Особливості адміністративно-правового статусу апарату місцевого суду	109
2.4. Форми адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації щодо забезпечення діяльності місцевих судів	131
Висновки до розділу 2	147

РОЗДІЛ 3	
УДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО	
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВИХ СУДІВ	155
3.1. Міжнародний і зарубіжний досвід забезпечення місцевих судів.	155
3.2. Удосконалення законодавства у сфері адміністративно-правового забезпечення діяльності місцевих судів.	174
Висновки до розділу 3.	190
ПІСЛЯМОВА	194
ЛІТЕРАТУРА	198

ПЕРЕДМОВА

Забезпечення прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб в Україні неможливе без функціонування справедливих і доступних судів. Вони мають бути максимально наближені до осіб, які шукають захисту від порушень з боку приватних осіб і свавілля суб'єктів владних повноважень. Провідне місце в системі судової влади займають місцеві суди, у більшості випадків вони є судами першої інстанції.

Об'єктивним є те, що місцеві суди розглядають найбільшу кількість судових справ різної юридичної природи (адміністративних, господарських, кримінальних, проваджень у справах про адміністративні правопорушення). Це підтверджується статистичними даними Державної судової адміністрації України. До місцевих та апеляційних судів загальної юрисдикції за 2016 р. надійшло понад 2,658 млн справ і матеріалів. Іншими словами, понад 8 % громадян України були позивачами (заявника) у цих судах, а разом з відповідачами та учасниками юридичного процесу понад 30 % громадян України прямо чи опосередковано стикалися з місцевими судами.

Провідною характеристикою місцевих судів є те, що вони наділені оперативним способом у визначені законодавством строки ефективно відновлювати порушені права, свободи та законні інтереси фізичних і юридичних осіб. Проте на практиці ситуація не така позитивна. Як показав аналіз власного соціологічного опитування, понад 67 % громадян вважають, що місцеві суди здійснюють судочинство на неналежному рівні, а 71 % із них думають, що судді цих судів допускають факти корупції. Однак, якщо проаналізувати статистичні дані, отримані від заявників (позивачів), які зверталися до місцевих судів, то маємо дещо кращу ситуацію: майже 60% опитаних визначили діяльність місцевих судів як задовільну.

Виходячи з вищевикладеного, а також враховуючи, що сьогодні здійснюється чергова судова реформа, на наш погляд, є незаперечним, що адміністративно-правове забезпечення діяльності місцевих судів досліджено у вітчизняній юриспруденції безсистемно та вимагає подальшого розвитку й удосконалення. Це також підтверджується даними соціологічного опитування, в якому понад 68 % відвідувачів не задоволені санітарно-гігієнічними умовами в адміністративних приміщеннях місцевих судів, а 52 % опитаних – якістю надання адміністративних послуг у місцевих судах.

Проблему адміністративно-правового забезпечення діяльності місцевих судів досліджували вчені-юристи В. Б. Авер'янов, Н. О. Армаш, К. А. Бабенко, В. О. Басс, В. М. Бевзенко, Ю. П. Битяк, С. О. Бондар, А. Л. Борко, К. Г. Волинка, В. В. Галуцько, В. М. Гарашук, Ю. В. Гаруст, Є. А. Гетьман, Н. Т. Гончарук, В. О. Демиденко, І. І. Діткевич, О. М. Дручек, О. В. Дьяченко, О. М. Єщук, А. А. Іванищук, Р. В. Ігонін, М. І. Іншин, Р. А. Калюжний, М. С. Кельман, Р. І. Кирилюк, В. М. Кириченко, В. В. Коваленко, В. В. Ковальська, А. Т. Ковальчук, Т. О. Коломоєць, Т. М. Кравцова, В. М. Кравчук, В. І. Курило, К. М. Куркова, В. М. Лаговський, Я. В. Лазур, Д. М. Лук'янець, А. А. Манжула, І. Є. Марочкін, О. М. Мартинова, Р. С. Мельник, О. М. Музичук, С. Ю. Обрусна, О. М. Овчаренко, С. С. Овчарук, В. І. Олефір, А. Ю. Олійник, Н. М. Оніщенко, С. В. Петков, Н. Г. Плахотнюк, І. М. Погрібний, В. Ю. Оксін, П. М. Рабінович, В. О. Серьогін, Л. А. Сидорчук, О. Ф. Скакун, О. І. Скоров, Є. Ю. Соболюк, П. О. Угровецький, К. І. Чижмарь, А. Г. Чубенко, О. Ш. Чомахашвілі, Ю. С. Шемшученко, С. А. Шепетько, В. А. Юсупов та ін.

Проте вищезазначені вчені розкрили лише окремі аспекти адміністративно-правового забезпечення діяльності місцевих судів або ж аналізували їх побіжно, досліджуючи інші, більш широкі спеціальні або суміжні суспільні відносини.

Незадоволеність громадян України діяльністю місцевих судів, нерозробленість на науковому рівні цих питань, неврегульованість багатьох чинників адміністративно-право-

вого забезпечення діяльності місцевих судів, неузгодженість нормативних актів і зумовили вибір теми нашого монографічного дослідження.

Мета монографії полягає в тому, щоб на основі комплексного аналізу теоретико-методологічних засад, нормативних основ і практичної реалізації органами суддівського самоврядування, Державною судовою адміністрацією України, апаратом суду та іншими суб'єктами публічної адміністрації своїх повноважень у сфері забезпечення діяльності місцевих судів розробити та запропонувати пропозиції щодо вдосконалення чинного основоположного та спеціального законодавства, спрямованого на якісне організаційно-правове матеріально-технічне й інше адміністративне забезпечення діяльності місцевих судів.

Відповідно до поставленої мети в монографії було вирішено такі основні завдання:

- сформульовано поняття та розкрито зміст адміністративно-правового забезпечення діяльності місцевих судів;
- розкрито нормативне регулювання адміністративно-правового забезпечення діяльності місцевих судів;
- виявлено принципи адміністративно-правового забезпечення діяльності місцевих судів;
- сформульовано поняття та розкрито зміст кадрового забезпечення діяльності місцевих судів;
- з'ясовано роль і місце Державної судової адміністрації України в забезпеченні діяльності місцевих судів;
- виявлено особливості адміністративно-правового статусу апарату місцевого суду;
- розкрито форми адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації щодо забезпечення діяльності місцевих судів;
- узагальнено міжнародний і зарубіжний досвід забезпечення місцевих судів;
- удосконалено законодавство у сфері забезпечення діяльності місцевих судів.

Загалом у монографії проведено комплексний аналіз адміністративно-правового забезпечення діяльності місцевих

судів. Сформульовано нові теоретичні положення, щодо адміністративно-правового регулювання діяльності місцевих загальних судів, з'ясовано вплив норм адміністративного права на суспільні відносини у сфері діяльності місцевих суддів який здійснюється через певні адміністративні інструменти, обґрунтовано відповідні висновки, рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства України в зазначеній сфері.